

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра цивільно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН



«28» серпня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

галузь знань:

D Бізнес, адміністрування та право

спеціальність:

D8 Право

факультет

юридичний

форма навчання

денна та заочна

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

28 серпня 2025 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Гужва А. М., к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету

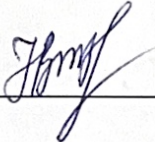
Протокол від 26 червня 2025 року, № 19

Завідувач кафедри

цивільно-правових дисциплін  Олена УСТИМЕНКО

Програму погоджено с гарантом освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

 Наталія ГРИШИНА

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 28 серпня 2025 року, № 1

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету

 Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програму навчальної практики складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців з вищою освітою першого (бакалаврського) рівня спеціальності D8 Право, освітня програма Право.

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців із вищою освітою. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення у разі одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

1. Опис навчальної практики

1.1. Метою навчальної практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін.

1.2. Основними завданнями навчальної практики є формування таких компетентностей:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-2), в межах формування якої студенти повинні:

знати норми чинного цивільного законодавства, правила тлумачення цивільного законодавства з метою вірного його застосування, судову практику проваджень в цивільних справах;

вміти правильно визначати коло законодавчих та інших нормативно-правових актів, які підлягають використанню; робити кваліфіковані висновки та надавати консультації; приймати рішення і вчиняти дії у точній відповідності до закону; правильно складати і оформлювати процесуальні документи;

володіти навичками роботи з нормативними актами; обґрунтування власної точки зору; підготовки юридичних документів; вирішення проблемних питань і колізій.

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК-3), в межах формування якої студенти повинні:

знати норми чинного цивільного законодавства та розуміти сутність та значення даної галузі права, природи цивільних правовідносин;

вміти відтворювати основні поняття та конструкції цивільного права, застосовувати загальні та спеціальні алгоритми аналізу інститутів цивільного права;

володіти навичками роботи з відповідними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами; обґрунтування власної позиції.

- здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК-5), в межах якої студенти повинні:

знати правопис відповідної іноземної мови; термінологію галузі цивільного права іноземною мовою; граматичні структури, що є необхідними для адекватного вираження відповідних понять та правових позицій в межах цивільних правовідносин;

вміти користуватися граматичними зворотами, специфічними для спілкування між різними учасниками цивільних правовідносин; робити оптимальний набір лексики та граматичних конструкцій під час вираження іноземною мовою як усно, так і письмово своєї правової позиції у відповідних цивільних правовідносинах;

володіти навичками спілкування іноземною мовою в колективі та складання процесуальних документів.

- здатність працювати в команді (ЗК-9), в межах формування якої студенти повинні:

знати зміст законодавчих та інших нормативно-правових актів, які регламентують повноваження різних членів колективу, де студент проходить навчальну практику, правила їх професійної етики, підстави і порядок притягнення до різних видів юридичної відповідальності у разі порушення закону;

вміти визначати найбільш ефективні дії, спрямовані на реалізацію членами команди повноважень з урахуванням соціальної відповідальності та громадянських зобов'язань;

володіти навичками діяти командно у виробничих умовах з урахуванням соціальної відповідальності та громадянських зобов'язань, у дусі поваги до права й закону.

- повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (СК-3), в межах формування якої студенти повинні:

знати норми чинного законодавства, які містять вимоги поважати честь і гідність особистості, захищати права, свободи людини і громадянина під час здійснення провадження в цивільних справах, а також судову практику з цих питань;

вміти визначати у своїй професійній діяльності найбільш ефективні правові засоби щодо забезпечення поваги до честі і гідності особистості, захисту прав і свобод людини і громадянина;

володіти навичками виявляти порушення загальних засад про повагу до честі і гідності особистості, захисту прав, свобод людини і громадянина в професійній діяльності та вживати заходів щодо їх усунення.

- знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (СК-8), в межах формування якої студенти повинні:

знати сутність та зміст основних понять, категорій та інститутів матеріального і процесуального права, особливості процесуального статусу сторін та інших учасників провадження в цивільних справах; підстави та процесуальний порядок прийняття процесуальних рішень на різних стадіях цивільного судочинства; вимоги до форми та змісту процесуальних документів;

вміти правильно складати і оформлювати процесуальні документи; давати правове обґрунтування рішень; робити кваліфіковані висновки та надавати консультації; приймати рішення і вчиняти дії у точній відповідності до закону; виявляти випадки невиконання чи неналежного виконання різними суб'єктами своїх професійних повноважень;

володіти навичками вирішення правових проблем та усунення порушень матеріального і процесуального законодавства.

- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності (СК-13), в межах формування якої студенти повинні:

знати систему джерел матеріального і процесуального права, систему вітчизняного цивільного законодавства; основні теоретичні і практичні проблеми діяльності під час здійснення цивільних правовідносин; сучасні способи отримання необхідної професійної інформації для виробничих потреб;

вміти об'єктивно сприймати та аналізувати тенденції, що мають місце в сучасній правозастосовній діяльності, різноманітні юридичні ситуації в галузі права, правильно їх кваліфікувати та визначати правові приписи, які належить застосувати;

володіти навичками знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різноманітних джерел для професійних потреб; використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології для обґрунтування власної точки зору, прийняття процесуальних рішень, які відповідають вимогам закону.

1.3. Характеристика навчальної практики:

Кількість кредитів: 5. Загальна кількість годин: 150.

Нормативний модуль. Семестр: 6. Вид контролю: залік.

1.4. Заплановані результати практики.

Студент повинен досягнути таких програмних результатів навчальної практики:

- проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (ПРН 3);
- використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (ПРН 8);
- належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності (ПРН 14);
- вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні

технології і бази даних (ПРН 15).

2. Зміст та організація проведення навчальної практики

Навчальним планом підготовки студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна передбачено проходження навчальної практики студентами 3-го курсу денної та заочної форми навчання юридичного факультету, що навчаються за спеціальністю D8 Право. Проходження навчальної практики, виконання усіх навчальних завдань та успішний захист матеріалів практики є вагомим етапом підготовки фахівців в галузі юриспруденції та необхідним елементом навчального курсу.

Робоча програма навчальної практики розроблена на основі відповідних законів України, галузевих стандартів вищої освіти та Положення про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, затвердженого рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна від 11.04.2022 р., протокол № 7.

Навчальна практика студентів денної та заочної форми навчання є складовою частиною процесу підготовки фахівців, обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття рівня вищої освіти - першого (бакалаврського) рівня.

Предметом навчальної практики на кафедрі цивільно-правових дисциплін є чинне цивільне законодавство України, наукова юридична література, судова практика проваджень в цивільних справах тощо.

Проходження навчальної практики на кафедрі цивільно-правових дисциплін здійснюється наступними етапами: одержання настанови, планування та облік навчально-дослідної діяльності, виконання індивідуального навчально-дослідного завдання, перевірка матеріалів навчальної практики, захист матеріалів навчальної практики.

Одержання настанови полягає в особистій присутності на груповій консультації, отриманні індивідуального завдання та постановці на облік у керівника групи практики.

Планування та облік навчально-дослідної діяльності полягає в формулюванні пропозицій щодо хронологічного порядку та методології розв'язання навчально-дослідних завдань, а також у зазначенні фактично виконаних дій.

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання полягає у розв'язанні навчальних завдань та підготовці матеріалів практики згідно з даними методичним рекомендаціями. Процес самостійної роботи по виконанню індивідуального навчально-дослідного завдання фіксується в щоденнику практики, організованість, адекватність та охайність ведення якого також підлягають оцінюванню.

Під час **перевірки матеріалів навчальної практики** її керівником оцінюванню підлягають якість розв'язання навчально-дослідних завдань, номенклатура та обсяг наданих документів, правильність їх оформлення. Керівник навчальної практики оцінює самостійність та організованість студента, плановірність, наукову обґрунтованість та творчу складову навчально-дослідної діяльності. За підсумками перевірки матеріалів навчальної практики її керівником складається відгук.

Захист матеріалів навчальної практики полягає у публічній доповіді екзаменаційній комісії про зміст та підсумки проходження навчальної практики. Оцінюванню підлягають також навички усної професійної мови, аргументування та вміння вести дискусію.

Проходження навчальної практики на кафедрі цивільно-правових дисциплін, перед усе, базується на успішному оволодінні курсами «Цивільне право України (загальна частина)» та «Цивільне право України (особлива частина)». Разом з цим, обов'язковим є звернення до інших юридичних дисциплін та дисциплін неюридичного профілю:

- логіки - під час використання логічних методів (індукції, дедукції, аналізу, синтезу та ін.);
- філософії - під час вивчення питань про співвідношення загального, особливого та

окремого;

- теорії держави та права - для засвоєння понятійного апарату, єдиного для всіх юридичних наук, що є необхідною базою для вивчення галузевих правових дисциплін, у тому числі цивільного права;

- конституційного права України - під час визначення спрямованості та змісту норм цивільного права;

- цивільного процесуального права - з метою з'ясування вини особи у порушенні норм цивільного законодавства і застосування до неї заходів цивільно-правової відповідальності.

Керівник навчальної практики може надавати індивідуальні консультації як безпосередньо, так і у дистанційному режимі.

Для написання навчально-дослідницької роботи необхідно провести пошук нормативного матеріалу, наукових праць та навчальних матеріалів за визначеною темою, вивчити відібрані матеріали, проаналізувати їх та закріпити результати у письмовому вигляді. Зміст роботи повинен відповідати визначеній темі.

Перед початком безпосереднього виконання роботи студент зобов'язаний уважно вивчити всі рекомендовані джерела. При цьому доцільно робити виписки з нормативних актів, підручників, статей, інших джерел, помічаючи в чернетці ті сторінки та видання, що найбільш важливі під час висвітлення відповідних питань теми роботи.

Запозичення тексту з рекомендованих та інших джерел без посилання на них забороняється.

Рекомендується типовий план навчально-дослідницької роботи:

1. Вступ (загальні положення, статистичні дані про досліджувану тематику).

2. Рішення національних судів у провадженнях в цивільних справах (щонайменше 3) та їх аналіз.

3. Висновки: виявлені проблемні питання досліджуваної теми та судової практики.

4. Список використаних джерел.

Орієнтований обсяг роботи – 10-20 друкованих аркушів формату А-4.

Поля сторінки – праве 15 мм, ліве 25 мм, верхнє та нижнє - 20 мм. Вирівнювання за шириною сторінки. Абзацний відступ - 1,25. Листи роботи повинні бути скріплені і пронумеровані.

Скорочення слів, понять у тексті роботи, крім загальноприйнятих, (наприклад, ЦК, ЦПК, ст.) неприпустимі.

3. Вимоги до баз навчальної практики

Базою навчальної практики для студентів 3-го курсу денної та заочної форми навчання є кафедра цивільно-правових дисциплін юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна.

4. Індивідуальні завдання з практики

Тема роботи обирається згідно варіанту, який визначається у відповідності з нижченаведеною таблицею.

Номер варіанту визначається в залежності від реєстраційного номеру студента (за списком у групі).

Реєстраційний номер	Номер варіанту	Назва теми
1.	1.	Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи
2.	2.	Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи

3.	3.	Право власності
4.	4.	Право спільної сумісної власності
5.	5.	Право власності на житло
6.	6.	Речові права на чуже майно
7.	7.	Право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право)
8.	8.	Право інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму та програму (передачу) організації мовлення (суміжні права)
9.	9.	Право інтелектуальної власності на наукове відкриття
10.	10.	Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок
11.	11.	Право інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу
12.	12.	Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію
13.	13.	Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин
14.	14.	Право інтелектуальної власності на комерційне найменування
15.	15.	Право інтелектуальної власності на торгівельну марку
16.	16.	Право інтелектуальної власності на географічне зазначення
17.	17.	Договори про передачу майна у власність
18.	18.	Договори про передачу майна у користування
19.	19.	Договори з виконання робіт
20.	20.	Договори перевезення
21.	21.	Договір зберігання
22.	22.	Договір страхування
23.	23.	Договір доручення
24.	24.	Договір комісії
25.	25.	Договір управління майном
26.	26.	Договори з надання фінансових послуг
27.	27.	Договори про спільну діяльність
28.	28.	Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності
29.	29.	Недоговірні зобов'язання
30.	30.	Зобов'язання відшкодування шкоди

Визначена тема роботи може бути уточнена керівником навчальної практики, а в окремих випадках студент може самостійно сформулювати та запропонувати тему, якщо її немає в наведеному переліку. Але у цьому випадку він повинен обов'язково узгодити її з керівником навчальної практики.

Після визначення теми студент повинен уважно ознайомитися з методичними рекомендаціями щодо виконання дослідження, із типовим планом навчально-дослідницької роботи і рекомендованою літературою.

5. Вимоги до звіту про навчальну практику

Після завершення практики студенти подають письмові звіти (Додаток № 5), в яких відображають зміст всієї роботи, яка проводилась ними під час практики, як виконувалась програма, висновки про те, якою мірою практика допомогла закріпленню та поглибленню теоретичних знань.

У звіті міститься:

- підсумки виконаної програми практики (що конкретно зроблено; що вивчено; узагальнено; відпрацьовано практично);

- висновки щодо позитивних моментів організації та проходження практики;
- зауваження щодо труднощів і недоліків, які були на період проходження практики, недостатність знань, отриманих під час навчання;
- пропозиції щодо удосконалення навчального процесу.

Звіт повинен бути підписаний практикантом, керівником навчальної практики.

Матеріали навчальної повинні бути зшиті в картонну теку і містити відповідний опис матеріалів.

Звіт разом з іншими документами, що передбачені робочою програмою практики, подається на рецензування керівнику навчальної практики від кафедри (груповому керівнику практики). Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри (груповим керівником) звіт у друкованому вигляді подається на захист.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики, висновки і пропозиції тощо. Звіт оформлюється за вимогами, які встановлюються робочою програмою практики та методичними рекомендаціями відповідної кафедри.

Звіт разом з іншими матеріалами практики захищається студентом у комісії, що призначається завідувачем кафедри. До складу комісії можуть входити: керівник практики від факультету, керівник практики від кафедри (груповий керівник) та інші.

6. Підбиття підсумків навчальної практики

Комісія здійснює оцінювання результатів навчальної практики студентів за дворівневою шкалою оцінювання у терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики.

Оцінювання результатів практики відбувається відповідно до принципів та критеріїв, передбачених робочою програмою практики.

Підсумки практики обговорюються на зборах студентів (підсумкова конференція), засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін, а загальні підсумки практики розглядаються на засіданнях вченої ради факультету (не менше одного разу протягом навчального року – зазвичай двічі на рік).

7. Критерії оцінювання результатів навчальної практики

А. Номенклатура матеріалів навчальної практики:

1. Титульний аркуш (Додаток № 1).
2. Відгук керівника навчальної практики (Додаток № 2).
3. Календарний план проходження навчальної практики (Додаток № 3).
4. Щоденник проходження навчальної практики (Додаток № 4).
5. Звіт про проходження навчальної практики (Додаток № 5).
6. Матеріали навчальної практики відповідно до цієї програми, зокрема:
 - теоретична частина (щонайменше 5 сторінок).
 - рішення національних судів у провадженнях з цивільних справ (щонайменше 3) та їх аналіз.

- висновки.

- список використаних джерел.

Б. Зміст та якість науково-дослідної діяльності, зокрема:

- достатність та обґрунтованість методів дослідження;
- повнота розгляду питання;
- самостійність дослідження;
- актуальність нормативного матеріалу;
- володіння професійною термінологією.

В. Додержання правил складання документів (відповідність змісту назві, правильність реквізитів, грамотність, охайність).

Г. Організованість та планомірність у виконанні науково-дослідницької роботи.

Д. Вміння доповідати, аргументувати, вести публічну дискусію.

Е. Ініціативність та творчий підхід під час розв'язання навчально-дослідницьких завдань.

Проходження навчальної практики на кафедрі цивільно-правових дисциплін оцінюється наступним чином:

«Зараховано» (90-100) – усі критерії (А-Е) додержано повністю на високому рівні.

«Зараховано» (70-89) – критерії А, Б додержано на високому рівні, критерії В, Г, Д додержано на середньому рівні, критерій Е додержано на низькому рівні або не додержано взагалі.

«Зараховано» (50-69) – критерії А, Б, В додержано на середньому рівні, критерії Г, Д, Е додержано на низькому рівні або не додержано взагалі.

«Не зараховано» (1-49) – студент припустився грубої помилки під час проходження навчальної практики, зокрема не додержав хоча б однієї вимоги критеріїв груп А, Б чи повністю не здатний продемонструвати якості з критеріїв груп В, Г, Д, Е.

8. Методи контролю та схема нарахування балів

Навчальна практика студентів проходить під постійним контролем відповідальних осіб Університету, юридичного факультету та баз практики.

Відповідальним за організацію і проведення практики на факультетах/навчально-наукових інститутах є декан факультету, який:

- здійснює керівництво навчально-методичним забезпеченням практики на факультеті/у навчально-науковому інституті;
- забезпечує та контролює інформування студентів про місце, строки проведення практики та форми звітування;
- здійснює контроль за організацією та проведенням практики кафедрами, виконанням програми практики, своєчасним підбиттям підсумків, а також складання звітної документації за підсумками практики;
- виносить питання про заслуховування звітів про проведення практики на засідання Вченої ради.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою студентів здійснює завідувач відповідної кафедри, який:

- спільно із керівником практики від факультету розробляє наскрізну програму практики і за необхідності доопрацьовує її, але не рідше, ніж раз на п'ять років;
- бере участь у розробці робочих програм практики та контролює дотримання вимог наскрізної програми практики;
- погоджує тематику індивідуальних завдань студентів на практику;
- бере участь у проведенні установчих зборів студентів із питань практики та підсумкових конференцій за результатами практики;
- здійснює навчально-методичне керівництво і контроль за проведенням усіх видів практики, що проводяться на кафедрі;
- виносить питання про заслуховування звітів про проведення практики на засіданнях кафедри.

Завідувач виробничої практики Центру розвитку кар'єри:

- контролює проведення всіх організаційних заходів перед направленням студентів на практику;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно із робочою програмою практики;

- відстежує забезпечення умов праці і побуту студентів та проведення обов'язкових інструктажів з охорони праці на навчально-наукових базах Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна;
- контролює відповідність навчальним планам видів і строків проведення практики, кількість студентів, обов'язки Університету та бази практики щодо організації та проведення практики;
- перевіряє та візує проекти наказів і рішень вчених рад Університету та факультетів із питань практики;
- уточнює із базами практики умови проведення практики;
- надає кафедрам інформацію щодо наявності місць практики згідно з укладеними договорами;
- здійснює контроль за проведенням практики, аналізує та узагальнює її результати;
- здійснює через бухгалтерію Університету розрахунок із базами практики відповідно до укладених договорів;
- аналізує звіти кафедр за результатами практики та складає загальний звіт про її проведення.
- має право у складі комісії брати участь у підведенні підсумків із практики;
- подає проректору з науково-педагогічної роботи письмовий звіт про проведення практики.

Схема нарахування балів при оцінюванні результатів навчальної практики

№ з/п	Зміст	Кількість балів
1.	Ведення щоденника, своєчасність та правильність заповнення	15 балів
2.	Оцінка роботи студента безпосереднім керівником бази практики	40 балів
3.	Відповідність звіту встановленим вимогам	5 балів
4.	Всього за оформлення матеріалів практики	60 балів
5.	Захист матеріалів практики	40 балів
6.	Усього	100 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка
	Дворівнева шкала оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	ує зараховано

9. Рекомендована література

1. Аномалії в цивільному праві України: Навч.-практ. посібник // Відп. ред. Р. А. Майданик. К.: Юстініан, 2007. 912с.
2. Антонюк О. І. Право учасників цивільних правовідносин на самозахист: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2005. 205 с.
3. Банкрутство. Правозастосування та судова практика. К.: Юрінком

Інтер, 2007. 304 с.

4. Відшкодування моральної та матеріальної шкоди: навч. посіб. / М. К. Галянтич, А. Б. Гриняк та ін. К.: Юрінком Інтер, 2011. 624 с.

5. Галянтич М. К. Житлове право України. К.: Юрінком Інтер, 2007. 528 с.

6. Гриняк А. Б. Цивільно-правовий договір як підстава виникнення права спільної власності фізичних осіб. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 176 с.

7. Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник. К.: Юрінком Інтер, 2004. 512 с.

8. Заїка Ю. О. Спадкове право в Україні: Становлення і розвиток. К.: КНТ, 2007. 288 с.

9. Здоронок Г. І. Актуальні питання діяльності акціонерних товариств. К.: Юрид. практика, 2007. 480 с.

10. Кодинець А. О. Право на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг у цивільному праві України: Монографія. К.: ВПЦ «Київський університет», 2007. 312 с.

11. Кондратьєв Р. І., Стефанчук Р. О. Здоров'я фізичної особи як об'єкт її особистих немайнових прав. Юридичний вісник України. 2007. № 23. С. 1-6.

12. Коноваленко В. Авторское право: автору, редактору, видавцю. Х.: Фактор, 2007. 496 с.

13. Коссак В. М., Якубівський І. Є. Право інтелектуальної власності. К.: Істина, 2007. 208 с.

14. Кохановська О. В. Теоретичні проблеми інформаційних відносин у цивільному праві: Монографія. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. 463 с.

15. Кучеренко І. М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права: Монографія. К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького, 2004. 328 с.

16. Макода В.Є. Правова охорона промислових зразків в Україні. К.: УАБ, 2000. 172 с.

17. Мица Ю. В. Правова природа похідних цінних паперів. Х.: Страйд, 2006. 220 с.

18. Мічурін Є. О. Спадковий договір: практика застосування та співвідношення з іншими правочинами // Нотаріат для Вас. – 2010. – №7-8. – С. 5-14.

19. Мічурін Є. О., Сліпченко С. О., Кухарєв О. Є. Спадкове право: практичне застосування. Х.: Юрсвіт, 2009. 464с.

20. Нагнибіда В. І. Поняття та ознаки прав на чужі речі // Держава і право. №31. 2006. С. 266-276.

21. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. 2-е вид., перероб. і доп. / Н. С. Кузнецова, І. О. Дзера, В. М. Коссак та ін. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2006. Т. I. 832 с.

22. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. 2-е вид., перероб. і доп. / О. О. Кот, Т. В. Боднар, С. І. Шимон та ін. / За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2006. Т. II. 1088 с.

23. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. / За відповід. ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2005. Т. 1. 832 с.

24. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. / За відповід. ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2005. Т. 2. 1088 с.

25. Нецька Л. С., Піцан О. М., Галянтич М. К. и др. Особисті немайнові права інтелектуальної власності творців. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 256 с.

26. Новікова В. В. Безоплатні договори у цивільному праві України. Х.: Ксилон, 2008. 137 с.
27. Носік Ю. В. Права на комерційну таємницю в Україні. К.: КНТ, 2007. 2007 с.
28. Основи інтелектуальної власності та її захист. Навчальний посібник / Лабезний В. С. та ін. К.: Ліра-К, 2011. 158 с.
29. Пастухов О. М. Авторське право в Інтернеті. К.: Школа, 2004. 144 с.
30. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К.: Концерн Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.
31. Примак В. Д. Вина і добросовісність у цивільному праві (теорія, законодавство, судова практика). К.: Юрінком Інтер, 2008. 432 с.
32. Примак В. Д. Функціональна визначеність змісту цивільно-правової вини // Юридичний вісник України. 2004. № 43 (487). С. 26-37
33. Примак В. Д. Цивільно-правова відповідальність юридичних осіб. К.: Юрінком Інтер, 2007. 432 с.
34. Ромовська З. В. Українське цивільне право. Право власності: Підручник. К.: Алерта; ЦУЛ, 2011. 246 с.
35. Стефанчук М. О. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 2006. 202 с.
36. Стефанчук Р. О. Зміст особистих немайнових прав фізичної особи//Підприємництво, господарство і право. 2005. № 7. С. 10-13.
37. Стефанчук Р. О. Система особистих немайнових прав в сфері авторства // Університетські наукові записки. 2005. № 3 (15). С. 60-65.
38. Ткаченко Н.В. Страхування. К.: Ліра-К, 2007. 376 с.
39. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т.1: Загальні положення / За ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Серія «Коментарі та аналітика». Х.: ФО-П Колісник А. А., 2010. 320 с.
40. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т.2: Фізична особа / За ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Серія «Коментарі та аналітика» Х.: Страйд, 2009. 296 с.
41. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т.3: Юридична особа / За ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Серія «Коментарі та аналітика» Х.: Страйд, 2009. 736 с.
42. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т.4: Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки / За ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Серія «Коментарі та аналітика». Х.: Страйд, 2010. 786 с.
43. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т.5: Право власності та інші речові права / За ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Серія «Коментарі та аналітика» Х.: ФО-П Лисяк Л. С., 2011. 624 с.
44. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т.6: Право інтелектуальної власності / За ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Серія «Коментарі та аналітика» Х.: ФО-П Лисяк Л. С.,

2011. 594 с.

45. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т.12: Спадкове право / За ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Серія «Коментарі та аналітика» Х.: Страйд, 2009. 544 с.

46. Цивільне право України (в запитаннях і відповідях): Навч. посібник / За ред. Харитонova Є. О., Дрішлюка А. І. Х.: Одісей, 2005. 576 с.

47. Цивільне право України. Альбом схем. Вид. 3-тє, перероб. та доп. / За заг. ред. Є. О. Мічуріна. Х., 2010. 448 с.

48. Цивільне право України: підручник: У 2 т. / за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. Х.: Право, 2011. Т.1. 656 с.

49. Цивільне право. Практикум: навч. посіб. 2-ге вид., перероб та доп. / за ред. Р. А. Майданика. К.: Правова єдність, 2009. 752 с.

50. Черевко Г. В. Інтелектуальна власність. К.: Знання, 2008. 412 с.

51. Шевченко Я. М. Енциклопедія цивільного права України. К., 2009. 952 с.

10. Додатки

Додаток № 1

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Юридичний факультет
Кафедра цивільно-правових дисциплін

МАТЕРІАЛИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИНазва теми навчально-дослідницької роботи

Студент (-ка) 3-го курсу
групи ЮП (ЗЮП)-____

ПІБ

Керівник навчальної практики:
посада, прізвище, ініціали

Харків – 20____

**ВІДГУК
КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

на роботу студента (-ки) 3-го курсу групи ЮП (ЗЮП)- __ юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна ПІБ, який (-а) проходив (-ла) практику на кафедрі цивільно-правових дисциплін юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна у період з ... по ...

Темою навчально-дослідницької роботи студента ПІБ є ...

У ході проходження навчальної практики студент проявив себе ...

Керівник навчальної практики:

Посада

ініціали, прізвище

«Затверджую»

(посада, прізвище, ініціали
керівника навчальної практики)

«__» _____ 20__ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН проходження навчальної практики

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відмітка про виконання

Порядок ведення календарного плану проходження навчальної практики.

1. Керуючись робочою програмою та індивідуальним завданням, студент складає календарний план проходження навчальної практики і затверджує його у керівника практики.
2. Календарний план проходження навчальної практики складається для кожного студента індивідуально.

Студент (-ка) 3-го курсу групи ЮП(ЗЮП)-____
юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна

ініціали, прізвище

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Юридичний факультет
Кафедра цивільно-правових дисциплін

ЩОДЕННИК
проходження навчальної практики

студента (-ки) 3-го курсу групи ЮП (ЗЮП)-____
ПІБ

Харків – 20____

Робочі записи під час практики

У робочих записах детально описуються виконані заходи.

Студент (-ка) 3-го курсу групи ЮП (ЗЮП)- ____
юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна

ініціали, прізвище

ЗВІТ

про проходження навчальної практики студента (-ки) 3-го курсу групи ЮП (ЗЮП)____
юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна ПШБ на кафедрі цивільно-правових дисциплін
юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна у період з ... по

Студент (-ка) 3-го курсу групи ЮП (ЗЮП)-____
юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна

ініціали, прізвище

ПОГОДЖЕНО

Керівник навчальної практики:

Посада

ініціали, прізвище